

CONSTANȚĂ ȘI VARIABILITATE ÎN PERSONALITATEA LUCRĂTORILOR DE POLIȚIE (studiu longitudinal)

CONSTANCY AND VARIABILITY IN THE PERSONALITY OF POLICE OFFICERS (longitudinal study)

Lenuța OLARU, ofițer psiholog,
Inspectoratul de Poliție al Județului Olt, România
ORCID: 0009-0007-2141-9088
olarulenuta59@gmail.com

Lenuța OLARU, psychologist officer,
Olt County Police Inspectorate, Romania

CZU: 159.923.2:351.74-051

DOI: 10.46727/c.v1.21-22-03-2024.p103-110

Abstract. The study aims to measure the changes that occur in the policemen's personality over time. This study examines a sample of 24 police officers, measuring personality traits and irrational beliefs two years apart. The results capture significant changes in conscientiousness as a personality trait and irrational beliefs (low frustration tolerance, catastrophic thinking, and self-deprecation). So, after two years of activity, conscientiousness decreases and irrational beliefs increase.

Keywords: personality traits; police officers; conscientiousness; irrational beliefs.

Introducere

În ultimele două decenii, psihologia personalității a reintrat în atenția cercetătorilor, devenind un domeniu extrem de provocator și incitant [1]. Provocarea a fost însă să se demonstreze că acest domeniu de cercetare este folositor, că rezultatele au o importanță aplicativă majoră, că trăsăturile de personalitate influențează viața, sănătatea și succesul profesional al oamenilor. Astfel că multe din cercetările recente au demonstrat că trăsăturile de personalitate au legătură directă cu fiecare dintre aceste domenii [2, pp. 300-365; 6, pp. 401-421].

Cuvântul „personalitate” își are originea în latinescul „persona”, care se referă la masca de teatru purtată de actori, folosită pentru a-și ascunde identitatea.

Personalitatea reprezintă modalități unice de a gândi, simți și a se comporta, care diferențiază oamenii între ei. Aceasta este un cumul de factori biologici și sociali, constant de-a lungul vieții. Personalitatea determină comportamentele oamenilor, dar nu poate fi disociată de gânduri, sentimente sau interacțiuni [5, p. 510].

Conform teoriei lui Albert Ellis, problemele emoționale au la bază predispoziția oamenilor de a face evaluări absolutiste și rigide ale evenimentelor percepute. Aceste evaluări adesea implică exprimări precum „trebuie cu necesitate”, „este obligatoriu”, „este absolut necesar”. Pe baza acestor gânduri absolutiste se dezvoltă apoi un nucleu de credințe iraționale, inclusiv „convingeri catastrofice, toleranță scăzută la frustrare, depreciere și evaluare globală

negativă”. Aceste procese sunt strâns legate între ele, fiind considerate „fețe diferite ale aceleiași monede” [4].

Tendința spre patologie rezultă din tiparele de gândire absolutistă în ceea ce privește sinele, ceilalți și viața în general. Conform acestei teorii, atunci când o persoană adoptă un model de gândire absolutist și viața îi confirmă aceste așteptări iraționale, atunci acea persoană experimentează emoții pozitive. În schimb, atunci când condițiile de viață infirmă așteptările individului, pot apărea reacții emoționale negative, cum ar fi stările depresive, anxietatea, vinovăția sau agresivitatea.

Prin urmare, credințele iraționale reprezintă evaluări cognitive, rigide și personale, care induc emoții negative disfuncționale și care împiedică individul să-și atingă scopurile. În schimb, credințele raționale sunt convingeri personale care conduc la emoții funcționale, adaptative și nu împiedică individul să-și atingă scopurile.

Pe scurt, o credință irațională este caracterizată prin incorectitudine logică, incongruență cu realitatea obiectivă și împiedicarea atingerii scopurilor individului. În opoziție, credințele raționale se fundamentează pe realitatea empirică, facilitează realizarea obiectivelor personale și respectă principiile logice [3, pp. 5-28].

Ideile fundamentale ale acestei teorii sunt următoarele:

- Cognițiile sunt, în general, cele care determină emoțiile.
- Gândurile dezadaptative reprezintă cauza dezechilibrului emoțional; psihopatologia, în mare, fiind rezultatul disfuncționalității cognitive.
- Modificând credințele iraționale, vom controla emoțiile și vom reduce distresul.
- Convingerile iraționale și psihopatologia sunt influențate și de factori genetici și de mediu.
- Terapia comportamentală rațional-emoțională acordă o atenție deosebită prezentului, și mai puțin trecutului în producerea patologiei, considerând că modurile disfuncționale de a gândi provoacă și întrețin problemele psihice.
- Convingerile iraționale pot fi influențate și raționalizate, însă acest proces necesită voință și determinare din partea oamenilor [8, pp. 626-632].

Metodologia și obiectivele cercetării

Scopul acestui studiu este să evalueze modificările ce apar în personalitatea polițiștilor pe parcursul timpului.

Cercetarea își propune să compare rezultatele obținute, pe un eșantion de 24 de polițiști la o distanță de doi ani, la testele de personalitate aplicate cu ocazia evaluărilor psihologice periodice realizate.

Ipotezele cercetării

Ipotezele de la care am plecat în realizarea acestui studiu longitudinal sunt următoarele:

H1. Presupunem existența unor diferențe semnificative între rezultatele obținute de polițiști la evaluarea psihologică din anul 2021 și cea din anul 2023 în ceea ce privește trăsăturile de personalitate.

H2. Presupunem existența unor diferențe semnificative între rezultatele obținute de polițiști la evaluarea psihologică din anul 2021 și cea din anul 2023 în ceea ce privește credințele iraționale.

Metoda și studiul participanților

Studiul a presupus aplicarea probelor psihologice pe un grup de 24 de subiecți, cu vârste cuprinse între 24 și 32 de ani (cu o medie de vârstă de 27,96), angajați în Poliția Română. Dintre aceștia, 75% sunt de sex masculin și 25% de sex feminin.

Bateria de testare a fost aplicată cu ocazia evaluărilor psihologice periodice la nivelul unității, la o distanță de doi ani (acesta fiind intervalul stabilit ca fiind optim pentru structurile operative). Astfel, subiecții au fost testați în anul 2021 și retestați doi ani mai târziu, în anul 2023. Desigur că bateria de evaluare a cuprins instrumente multe, care au vizat aptitudinea de muncă și funcționalitatea la locul de muncă, dar studiul nostru va trata doar aspectele care țin de structura personalității, atitudini și credințe.

Tabelul 1. Clasificarea subiecților în funcție de gen

		Frecvența	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	Masculin	18	75,0	75,0	75,0
	Feminin	6	25,0	25,0	100,0
	Total	24	100,0	100,0	

Tabelul 2. Clasificarea subiecților în funcție de vârstă

N	Valid	24
	Missing	0
Media		27,96
Minimum		24
Maximum		32

Tabelul 3. Clasificarea subiecților după funcția ocupată

		Frecvența	Procent	Procent valid	Procent cumulativ
Valid	Conducere	2	8,3	8,3	8,3
	Executie	22	91,7	91,7	100,0
	Total	24	100,0	100,0	

Tabelul 4. Clasificarea subiecților în funcție de vechimea în muncă

N	Valid	24
	Missing	0
Mean		5,00
Minimum		2
Maximum		10

Instrumentele de cercetare

Bateria de evaluare utilizată a conținut teste psihologice din platforma electronică CAS++[7], astfel:

- **Five-Factor Personality Inventory** (Chestionarul FFPI) evaluează cei cinci suprafactori din modelul Big Five: Extraversiunea (E), Amabilitatea (A), Conștiinciozitatea (C), Stabilitatea emoțională (S) și Autonomia (D).
- **ABS II** evaluează convingerile iraționale și raționale descrise în teoria lui Albert Ellis. Scala este alcătuită din trei factori: procese cognitive (imperativul „trebuie”, depreciera și evaluarea globală, toleranță scăzută la frustrare, gândire catastrofică), arii de conținut (convingeri legate de aprobare, realizare și confort) și mod de frazare (irațional/rațional).

Rezultate

Rezultatele obținute la probele aplicate au fost prelucrate statistic cu ajutorul programului SPSS 16.0.

HI. Ipoteza 1 „Presupunem existența unor diferențe semnificative între rezultatele obținute de polițiști la evaluarea psihologică din anul 2021 și cea din anul 2023 în ceea ce privește trăsăturile de personalitate” a fost confirmată în parte de prelucrarea statistică a datelor.

Diferențe semnificative statistic au fost înregistrate la testul de personalitate doar în ceea ce privește dimensiunea „conștiinciozitate”. Analizând media rangurilor, observăm faptul că în anul 2021, cu ocazia primei evaluări psihologice periodice, polițiștii se declară mai conștiincioși. În schimb, la retestare, conștiinciozitatea scade, dar cresc ușor valorile la dimensiunile extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie.

Tabelul 5. Ranguri – dimensiuni personalitate – test/retest

	Grup	N	Mean Rank	Sum of Ranks
Conștiinciozitate	test	24	14,69	352,50
	retest	24	34,31	823,50
	Total	48		
Extraversie	test	24	21,79	523,00
	retest	24	27,21	653,00
	Total	48		
Amabilitate	test	24	22,50	540,00
	retest	24	26,50	636,00
	Total	48		
Stab. emot.	test	24	21,67	520,00
	retest	24	27,33	656,00
	Total	48		
Autonomie	test	24	23,00	552,00
	retest	24	26,00	624,00
	Total	48		

Tabelul 6. Diferențe – dimensiuni personalitate

	Conștiinciozitate	Extraversie	Amabilitate	Stab._emot.	Autonomie
Mann-Whitney U	52,500	223,000	240,000	220,000	252,000
Wilcoxon W	352,500	523,000	540,000	520,000	552,000
Z	-4,879	-1,342	-,992	-1,405	-,745
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,179	,321	,160	,456

a. Grouping Variable: Grup test/retest

Testul U Mann-Whitney a concluzionat că:

- scorurile la scala de conștiinciozitate sunt semnificativ mai mari la testarea inițială, decât la retestare (U=52,5, N1=24, N2=24, p two-tailed p=0,000).

H2. Și ipoteza 2 „Presupunem existența unor diferențe semnificative între rezultatele obținute de polițiști la evaluarea psihologică din anul 2021 și cea din anul 2023 în ceea ce privește credințele iraționale” a fost confirmată tot parțial la prelucrarea statistică a datelor.

Există diferențe semnificative statistic între rezultatele obținute de polițiști la testul de atitudini și convingeri iraționale. Analizând media rangurilor, observăm faptul că în anul 2021, cu ocazia primei evaluări periodice, polițiștii se declară mai puțin iraționali decât în anul 2023. În schimb, la retestare, iraționalitatea crește, scoruri mai mari înregistrându-se la trei din dimensiunile investigate (toleranță scăzută la frustrare, gândire catastrofică și autodeprecieri).

Tabelul 7. Ranguri – Atitudini și credințe iraționale – test/retest

	Grup	N	Mean Rank	Sum of Ranks
ABSII	test	24	32,58	782,00
	retest	24	16,42	394,00
	Total	48		
Trebuie	test	24	28,10	674,50
	retest	24	20,90	501,50
	Total	48		
Tol. scăz. frustr.	test	24	32,23	773,50
	retest	24	16,77	402,50
	Total	48		
Gand. catastrof.	test	24	31,81	763,50
	retest	24	17,19	412,50
	Total	48		
Autodeprecieri	test	24	32,62	783,00
	retest	24	16,38	393,00
	Total	48		

Tabelul 8. Diferențe – iraționalitate

	ABSII	Trebuie	Tol_scaz_frustr	Gand_catastrof	Autodepreciere
Mann-Whitney U	94,000	201,500	102,500	112,500	93,000
Wilcoxon W	394,000	501,500	402,500	412,500	393,000
Z	-4,002	-1,786	-3,828	-3,624	-4,027
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000	,074	,000	,000	,000

a. Grouping Variable: Grup test/retest

Testul U Mann-Whitney a concluzionat că:

- scorurile la scala de iraționalitate (globală) sunt semnificativ mai mari la retestare, decât la testarea inițială (U=94,000, N1=24, N2=24, p two-tailed p=0,000);
- scorurile la subscala „toleranță scăzută la frustrare” sunt semnificativ mai mari la retestare, decât la testarea inițială (U=102,500, N1=24, N2=24, p two-tailed p=0,000);
- scorurile la subscala „gândire catastrofică” sunt semnificativ mai mari la retestare, decât la testarea inițială (U=112,500, N1=24, N2=24, p two-tailed p=0,000);
- scorurile la subscala „autodepreciere” sunt semnificativ mai mari la retestare, decât la testarea inițială (U=93,000, N1=24, N2=24, p two-tailed p=0,000).

Discuții și concluzii

Rezultatele obținute la evaluarea psihologică periodică realizată la o distanță de doi ani, utilizând aceeași baterie de testare, au fost următoarele:

Există diferențe semnificative statistic între rezultatele obținute de polițiști la testul de personalitate doar în ceea ce privește dimensiunea „conștiinciozitate”. În anul 2021, cu ocazia primei evaluări psihologice periodice, polițiștii se declară mai conștiincioși. În schimb, la retestare, conștiinciozitatea scade, dar cresc ușor valorile la dimensiunile extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie.

Există diferențe semnificative statistic între rezultatele obținute de polițiști la testul de atitudini și convingeri iraționale. În anul 2021, cu ocazia primei evaluări psihologice periodice, polițiștii se declară mai puțin iraționali decât în anul 2023. În schimb, la retestare, iraționalitatea crește, scoruri mai mari înregistrându-se la trei din dimensiunile investigate (trebuie, toleranță scăzută la frustrare, gândire catastrofică și autodepreciere).

Scăderea nivelului de conștiinciozitate la polițiști după doi ani de activitate poate fi atribuită mai multor factori.

- Oboseala și stresul: munca în domeniul poliției poate fi extrem de stresantă și epuizantă, iar după doi ani de activitate, unii polițiști ar putea simți o oboseală persistentă și ar putea fi expuși unor niveluri ridicate de stres, ceea ce poate afecta nivelul lor de conștiinciozitate.
- Experiența și rutina: odată ce polițiștii dobândesc mai multă experiență și devin mai familiarizați cu rutina zilnică a muncii lor, există riscul de a cădea într-un sentiment de monotonie sau de a deveni mai puțin atenți la detaliile mici din cauza familiarizării excesive.
- Lipsa de recunoaștere și satisfacție: dacă polițiștii nu primesc recunoașterea și satisfacția pe care o merită pentru munca lor sau dacă nu există o cultură organizațională care să încurajeze și să susțină angajații, aceasta ar putea contribui la scăderea nivelului lor de conștiinciozitate.

- Expunerea la aspecte negative ale societății: polițiștii sunt adesea expuși la aspecte negative ale societății, cum ar fi crimele, violența și suferința umană, ceea ce poate avea un impact asupra stării lor mintale și emoționale și poate duce la o scădere a nivelului de conștiinciozitate.
- Lipsa de suport și resurse: dacă polițiștii nu au acces la suportul și resursele necesare pentru a face față stresului și presiunii muncii lor, acest lucru ar putea contribui la scăderea nivelului lor de conștiinciozitate în timp.
- Lipsa de feedback pozitiv și de apreciere poate contribui la scăderea nivelului de conștiinciozitate.
- Probleme personale: polițiștii se confruntă uneori cu probleme personale și familiale care pot afecta starea lor mintală și emoțională. Stresul și preocupările personale pot interfera cu capacitatea lor de a fi concentrați și atenți la detaliile muncii lor.

Îmbunătățirea condițiilor de muncă, oferirea de suport mental și emoțional, recunoașterea eforturilor lor și menținerea unui echilibru între viața profesională și cea personală pot ajuta la contracararea acestor efecte și la menținerea nivelului de conștiinciozitate al polițiștilor.

Creșterea scorurilor la scala de atitudini și convingeri iraționale la polițiști după doi ani de activitate poate fi atribuită mai multor factori.

- Experiența în fața diverselor situații: pe măsură ce polițiștii lucrează și interacționează cu o varietate de situații și persoane, ei pot dezvolta anumite atitudini și convingeri iraționale ca o formă de coping sau pentru a face față situațiilor dificile și stresante.
- Expunerea la aspecte negative ale societății: polițiștii sunt adesea expuși la aspecte negative ale societății, cum ar fi crimele, violența și corupția. Această expunere poate alimenta dezvoltarea unor atitudini și convingeri iraționale, cum ar fi pesimismul, cinismul sau scepticismul excesiv.
- Lipsa de suport și resurse: dacă polițiștii nu au acces la suportul și resursele necesare pentru a face față stresului și presiunii muncii lor, acest lucru poate contribui la dezvoltarea unor atitudini și convingeri iraționale. Lipsa de suport poate duce la cinism, lipsă de încredere în sistem și o percepție distorsionată asupra realității.
- Cultură organizațională defectuoasă: o cultură organizațională care nu promovează valori precum integritatea, etica și respectul poate contribui la dezvoltarea unor atitudini și convingeri iraționale printre polițiști. Lipsa de exemple pozitive și de orientare morală din partea conducerii poate influența comportamentele și percepțiile angajaților.
- Efectul de grup: polițiștii pot fi influențați de atitudinile și convingerile colegilor lor și pot adopta sau internaliza anumite perspective sau comportamente, chiar dacă acestea pot fi iraționale sau negative.

Înțelegerea creșterii scorurilor la scala de atitudini și convingeri iraționale, precum toleranța scăzută la frustrare, gândirea catastrofică, autodeprecierea și imperativul „trebuie” (chiar dacă pentru această dimensiune nu se atinge pragul de semnificație statistică), în rândul polițiștilor după doi ani de activitate poate fi abordată astfel.

- Toleranța scăzută la frustrare: munca în domeniul poliției este adesea asociată cu situații de conflict, stres și imprevizibilitate. Polițiștii pot dezvolta o toleranță scăzută la frustrare din cauza expunerii constante la situații tensionate și dificile. Această lipsă de toleranță

poate duce la reacții exagerate în fața provocărilor și la dificultatea în gestionarea adecvată a emoțiilor în situații de conflict.

- Gândirea catastrofică: polițiștii sunt adesea expuși la riscuri și pericole iminente în exercitarea atribuțiilor lor. Această expunere constantă la amenințări poate alimenta gândirea catastrofică, în care polițiștii își pot imagina cele mai grave scenarii posibile și pot exagera pericolele potențiale. Gândirea catastrofică poate genera anxietate și stres suplimentar în timpul intervențiilor și poate afecta capacitatea lor de a lua decizii raționale și de a gestiona situațiile de criză.
- Autodeprecierea: confruntarea cu situații dificile și critice în exercitarea muncii lor poate conduce uneori la autodepreciere în rândul polițiștilor. Eșecurile percepute sau sentimentul că nu au reușit să atingă standardele lor sau ale altora pot duce la autodepreciere și la scăderea încrederii în propria lor competență și valoare.
- Imperativul „trebuie”: în mediul polițienesc, există adesea presiune și așteptări ridicate cu privire la performanță și rezultate. Polițiștii pot internaliza aceste așteptări și pot simți că „trebuie” să se comporte sau să acționeze într-un anumit fel pentru a fi considerați eficienți sau demni de respect. Această presiune autoimpusă de a satisface standardele sau așteptările poate genera stres suplimentar și poate alimenta atitudini iraționale.

Pentru a gestiona și contracara aceste atitudini și convingeri iraționale, este esențial să se ofere polițiștilor suport emoțional și psihologic, să li se ofere resurse pentru a face față stresului și să li se promoveze o cultură organizațională care încurajează comunicarea deschisă și gestionarea sănătoasă a emoțiilor. De asemenea, formarea continuă și dezvoltarea abilităților de gestionare a stresului pot fi benefice pentru a ajuta polițiștii să își gestioneze mai eficient emoțiile și să își îmbunătățească atitudinile și comportamentele în cadrul muncii lor.

Bibliografie:

1. ADLER, A. *The Individual Psychology of Alfred Adler*. H.L. Ansbacher and R.R. Ansbacher (Eds.). New York: Harper Torchbooks, 1956.
2. CASPI, A., SHINER, R.L. Personality development. In: Damon, W., Lerner, R., Eisenberg, N. *Handbook of child psychology*. 2006, Vol. 3, Social, emotional and personality development (6th ed.), New York: Wiley, pp. 300-365.
3. DIGIUSEPPE, R. The nature of irrational and rational beliefs – Progress in Rational Emotive Behavior Therapy. In: *Journal of Rational, Emotive and Cognitive Behavior Therapy*. 1996, nr. 14, pp. 5-28.
4. ELLIS, A., DRYDEN, W. *The Practice of Rational Emotive Behavior Therapy*. London: Springer Publishing Company, 1997.
5. MASLOW, A. Motivație și personalitate. București: Trei, 2008. 510 p.
6. OZER, D.J., BENET-MARTINEZ, V. Personality and the prediction of consequential outcomes. In: *Annual Review of Psychology*. 2006, nr. 57, pp. 401-421.
7. Platforma computerizată de evaluare psihologică (CAS++). Cod Produs: N / A Categori: Aptitudini cognitive, Consiliere și orientare profesională, Evaluare de personal, Evaluarea sănătății mintale, Recrutare și selecție de personal Etichete: Consiliere și orientare profesională, Evaluare de personal, Evaluarea psihologică a adulților, Evaluarea sănătății mintale, Recrutare și Selecție de personal.
8. WEINRACH, S.G. Nine experts describe the essence of Rational Emotive Therapy, while standing on one foot. In: *Journal of Counseling and Development*. 1996, nr. 74, pp. 626-632.